

**SREČANJE
FOLKLORNIH
SKUPIN
V MONOŠTRI
STR. 3**

**»ZAMAN SEJAŠ,
ZAMAN ŽENJAŠ,
VSIGDAR TAŠI
NAGI OSTANEŠ«
STR. 6**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 25. novembra 2010 Leto XX, št. 47

Minister Židan v Porabju

Cilj je ohranitev pokrajine, v kateri se da tudi živeti

Prejšnji petek, 19. novembra, je Porabje prvič obiskal slovenski kmetijski minister Dejan Židan. Do njegovega obiska je prišlo na povabilo

Darja Bavdaž Kuret in njeni sodelavci ter državni sekretar Urada za Slovence Boris Jesih, je svoj obisk začel na generalnem konzulatu, v Slo-

pogovorih je dal pobudo, naj omenjeni zavod in slovenske organizacije v Porabju izdelajo projekt vzorčne kmetije v Porabju, ki ga bo ministrstvo

podprlo, kajti lahko bo služil kot vzorčni model za krajske parke. Omenil je, da visoki standardi zaščite narave ne smejo biti ovire za normalno življenje in razvoj kmetijstva na teh območjih.

»Omejitveni faktorji, Porabje je namreč del narodnega parka

Órség in območja Natura 2000, predstavljajo velik razvojni izziv. Ministrstvo za kmetijstvo bo sodelovalo pri vzpostavitvi vzorčne kmetije, s katero bomo ponudili odgovore, kako, ob upoštevanju vseh ekoloških omejitev, zagotoviti razvoj sadjarstva. Jabolko je del tradicije porabskega kmetijstva, pa tudi del biotske raznovrstnosti te pokrajine,« je povedal minister Židan, ki je ob obisku odprl tudi priložnostno razstavo porabskih sadjarjev, ki so predstavili tradicionalne sorte jabolk in tudi nekaj produktov (jabolč-

ni sok, marmelado, krljje), kot rezultat dosedanjega izobraževanja. Sadjarji pa z izobraževanjem niso pridobili le na strokovnem, temveč tudi na jezikovnem znanju, je izpostavil na otvoritvi razstave generalni konzul Drago Šiftar.

Minister Židan je na vrtu Slovenskega kulturnega in informativnega centra posadil dve avtohtoni slovenski drevesi, štajerski oreh in primorsko češnjo, popoldne je pa obiskal tudi sadovnjak Šanjija Labrica na Gornjem Seniku, ki se od začetka ude-

staviti strojni park za ohranitev in oživitev travniških sadovnjakov in učni center s tehnologijo za predelavo sadja v sok. Ali bodo na razpisu z omenjenim projektom uspešni, bo znano v prvi polovici prihodnjega leta.

Ob obisku ministra Židana se je v restavraciji Lipa predstavila tudi nova slovenska stran jedilnika. (O tem več v naslednji številki.)

Državni sekretar Boris Jesih je ob obisku kmetijskega ministra poudaril, da je za obstoj manjšine pomembno sodelovanje tudi na drugih

Minister Židan na otvoritvi razstave s sodelavcema Kmetijsko gozdarskega zavoda Maribor Zlatko Gutman Kobal in Andrejem Soršakom ter vodjo RA Slovenska krajina Andrejo Kovač

Razvojne agencije Slovenska krajina, ki jo vodi Andreja Kovač, Generalnega konzulata RS v Monoštru in Zveze Slovencev na Madžarskem. Razvojna agencija namreč že tri leta skrbi za strokovno izpopolnjevanje porabskih sadjarjev, ki ga izvajajo sodelavci Kmetijsko gozdarskega zavoda Maribor s finančno podporo slovenskega ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Ministrstvo je v ta namen zagotovilo 14.000 evrov.

Minister Židan, ki so se mu pridružili tudi veleposlanica R Slovenije v Budimpešti

venskem domu se je pogovarjal z županom Monoštra Gáborjem Huszárjem in tudi s predstavniki porabskih slovenskih organizacij, Jožetom Hirnökom, predsednikom ZS, in Martinom Ropošem, predsednikom DSS. Na pogovorih je Židan izpostavil, da je ministrstvo pred tremi leti podprlo projekt Kmetijsko gozdarskega zavoda iz Maribora, ki sega tudi v Porabje, ker želi ohraniti tradicionalne sorte jablan in biotsko raznovrstnost, hkrati pa s prehodom na biološko kmetovanje ta produkt narediti privlačen širšemu tržišču. Na

Minister Židan je na vrtu Slovenskega doma posadil dve sadiki, štajerski oreh in primorsko češnjo

ležuje izobraževanja, ter tudi prostor, kjer naj bi v prihodnje bil zgrajen center za predelavo sadja.

Razvojna agencijska Slovenska krajina je namreč kot partnerica prijavila že nov projekt - UPKAČ, v okviru katerega nameravajo vzpo-

področjih, ne le na kulturnem, šolskem, športnem... Prav sodelovanje na gospodarskem področju lahko prispeva k temu, da manjšina ostaja na območju, kjer je avtohtona.

Marijana Sukič

LOJZE KOZAR: VSA MOJA LJUBEZEN

Z župnikom, pisateljem, prevajalcem Lojzetom Kozarjem sem se srečal in seznanil prvič decembra 1990, ko so na študijskem oddelku Pokrajinske in študijske knjižnice v Murs-

Poti k Bogu, posvečeno 100-letnici rojstva msgr. Lojzeta Kozarja. Od 14. novembra ima msgr. Lojze Kozar v Odrancih v parku ali trgu, poimenovanem po njem, v bron odlit kip, delo

ruskih pravljic, ki sem jih bral tolikokrat, da sem jih znal skoraj vse na pamet... K pisanju me je nagibala tudi naša profesorica slovenščine Silva Trdina, ki je nekaj mojih nalog dala na glas prebrati pred razredom...»

Ob 100-letnici rojstva je kot prva knjiga *Izbranih del* Lojzeta Kozarja pri celjski Mohorjevi družbi izšla povest *Materina ruta*. Opisuje vaško življenje na Goričkem med prvo svetovno vojno in prvih mesecih po vojni, še zlasti o nezakonski siroti, Pejpu: »Vidiš, Pejpe, to je mamina ruta. Vzela jo bova s seboj. Vselej, kadar te bo zeblo ali pa ti bo drugače hudo, ti jo bom privezal takole okoli vratu. Da te bo grela in ti bo laže. Grela te bo namesto mamine tople roke, namesto maminega toplega naročja...« O *Materini ruti* in povesti *Topla babičina dlan*, ki je njeno nadaljevanje, je dr. Vilko Novak napisal, »da bi zaman iskali v našem slovtvu take podobe otrokove rasti in njegovega težkega življenja, kakršen je Pejpe v obeh povestih.« Lojze Kozar je napisal enajst leposlovnih knjig in okrog 220 drugih zapisov, ki so izhajali v vsem katoliško naravnem tisku. »Pišem zato, da ljudi dvignem, da jim vsaj nekoliko oplemenitim srce,« je povedal o literarnem ustvarjanju in tudi: »Ne vem sicer, kako bi pisal, ko bi ne bil duhovnik, gotovo pa kot duhovnik in kot človek pazim, da ne bi koga namenoma ranil, pohujšal, mu vzel upanje, ali ga duhovno pohabil.« Od bralcev je dobival številna pisma pohval, medtem ko mu uradna kritika ni bila naklonjena, na kar je posebej opozoril dr. Vilko

Novak ob avtorjevi osemdesetletnici in ob povesti *Takšen prag*, in poudaril, da »Goričanec Kozar ni le uvedel s to povestjo doslej premalo poznano goričko prekmursko pokrajino (s *Porabjem vred*, ki je njen

urar, slikar, glasbenik), Kreposti, Velika noč malega dečka in Kozarjeva bibliografija. Ustavimo se še pri dveh področjih, prevajalskem in uredniškem. Ob že omenjenem prevodu pesmi Avgusta Pavla je iz nemšči-

ne prevedel in deloma priredil vzgojno knjigo *Pisma staršem* in enako šmarnice Z Jezusom pri bratski mizi. Lojze Kozar je dolga leta urejal *Stopinje*, zbornik Pomurskega pastoralnega področja. Urejal je tudi revijo *Poti k Bogu*, ki ji dal ime, posebna številka je izšla ob stoletnici njegovega rojstva z uvodnikom

Najnovejše izdaje o življenju in delu msgr. Lojzeta Kozarja

sestavni del in ga tako imenujemo šele po zadnji vojni) v slovensko slovtvo, marveč je posvetil tudi v versko doživljanje svojih ljudi, čemur se naši sodobni pisatelji tako dosledno izogibajo, kakor da te sestavine v življenju naših ljudi - ni.« Mariborski škof Maksimilijan Držičnik pa je o *Takšnem pragu* pisatelju sporočil: »Tudi tako pisateljsko delo je veliko - apostolsko dejanje!«

Knjiga Lojzeta Kozarja ml. *Vsa moja ljubezen* - življenje in delo msgr. Lojzeta Kozarja (Martinje 1910 - Odranci 1999), je razdeljena v sedem poglavij: Korenine mojega življenja, Moja pot z Gospodom v rokah - duhovniške postaje (med njimi tudi Hosszúperesztég in Körmend), Dejavnosti, Moji konjički (med drugim

murskosoboškega škofa Petra Štumpfa, ki se spominja spovedi pri Lojzetu Kozarju in poudarja njegovo neupogljivost: »Doživljal je nasprotovanja, šikaniranja, grožnje samo zato, ker je duhovnik.« Škof omenja nesrečo ob zidanju cerkve: »Ni se zgrozil zaradi zrušene kupole, zaječal je zaradi mrtvih.« Nečak, Lojze Kozar ml., župnik v Odrancih in dekan lendavske dekanije, je ob 100-letnici rojstva svojega strica opravil veliko delo z zbiranjem pisnega in množice slikovnega gradiva, objavljenega v knjigi *Vsa moja ljubezen* in prilogi *Vsa moja ljubezen v slikah* in tudi sicer poskrbel za dostojno obeležitev spomina msgr. Lojzeta Kozarja.

Ernest Ružič

Kip msgr. Lojzeta Kozarja, delo akademskega kiparja Marjana Dreva ob cerkvi v Odrancih

ki Soboti odprli razstavo o njegovem literarnem in prevajalskem opusu, drugič le nekaj dni pred smrtjo, ko sem se v Odrancih za *Sotočje* pogovarjal o prevedenih pesmih dr. Avgusta Pavla *Tako pojem psalme v naročju slepe doline*. Zdaj imam pred sabo dve knjigi, in sicer ponatis proznega dela *Materina ruta*, knjigo *Vsa moja ljubezen*, v kateri Lojze Kozar mlajši podrobno v besedi in fotografiji predstavlja življenje in delo svojega strica msgr. Lojzeta Kozarja, svojevrstno prilogo k monografiji ob stoletnici rojstva, *Vsa moja ljubezen v slikah*, avtorja Lojzeta Kozarja ml. in posebno številko glasila

akademskega kiparja Marjana Dreva. Vsaka izmed štirih knjig oziroma dveh knjig in dveh brošur nosi globoko vsebinsko sporočilo, vredno in potrebno premisleka. V knjigi *Vsa moja ljubezen* beremo: »Kozarjeva pisateljska dejavnost ni bila ločena od duhovniške. Kar je napisal, je napisal kot duhovnik, kot človek duha.« Tu je odgovor na vprašanje, kako je postal pisatelj: »Vesetje do leposlovja sem imel že od osnovne šole dalje. Tu so mi bile najljubše ure - ure pravljic. Bral in pripovedoval nam jih je nepozabni učitelj Aleksander Zorn. On mi je tudi posodil knjigo

Plešimo po domanjon

SREČANJE FOLKLORNIH SKUPIN V MONOŠTRI

Slovenska zveza vsakšno leto pripravi kakšno srečanje kulturni skupin, eno leto se srečajo ljudski pevci, drugo leto gledališke skupine, tretjo leto pevski zbori. Letos so pá na red prišle folklorne skupine. Takšno srečanje je nej samo zatok dobro,

Najstarejša po lejtaj članic pa najmlajša po tejm, kak dugo že dela. *Folklorna skupina upokojenk ZSM* je začnila letos na sprtulejt delati, probati. Penzionistke same so mele tau željo, ka bi plesale indašnje plesse, s pomočjauv Slovenske zveze se

Folklorna skupina penzionistk ZS

ka se plesalci, folkloristi leko med sebov srečajo, se družijo, veselijo, liki zatok tō, ka se pogledne, ka pa kak plešejo druge

njim je poiskala mentorica, le-ranca, stere je ojdi včit, dali so se zašiti gvanti, takši, kak so je na začetki 20. stoletja nosile

V gorenjesenički skupini pleše dosta mladi

skupine, kakšni so nauvi trendi v folklorni dejavnosti.

14. novembra se je v varaškoj gledališkoj dvorani notpokazalo šest folklorni skupin iz Porabja, z Goričkoga pa s Štajerske. Gledalce, steri so lepau napunili dvorano, je pozdravo pa cejli program vodo *Milan Zrinski*, steroga Porabci poznajo že dugo-dugo lejt kak folklorista beltinške folklorne skupine pa voditela na radioni Murski val.

Program je začnila najstarejša, dapa dunk najmlajša skupina.

naše stare materé. Penzionistke so zaplesale splet gorički plesov, na harmoniki ji je sprvajo Boris Velner.

Za njimi so prišli na oder (színpad) *Sakalauvčarge*. V Sakalauvca je že na začetki 70-i lejt bila folklorna skupina. Kak je Milan Zrinski pravo, tau je bila prva skupina, stera je začnila ojtj na folklorni festival v Beltince. Prauto konci 80-i lejt je skupina razpadnila, enjala delati. Po parletni paui so mladi v vesi (zdaj že čerke pa sinauvge tisti plesalcov, steri so plesali v

prvi skupini) prosili, če bi zna- uva leko meli skupino. Sloven- ska zveza njim je pomagala tak pri mentoraj kak s pejnazi tō. Znana slovenska etnologinja Marija Makarovič je raziskala, kakšne gvante so nosili naši starci, tak njim so te po njeni mintaj dali zošiti gvante za nastope. Na srečanju so plesali porabske plesse v oderski postavitvi Dragice Kolarič, stera ne vči samo nji, liki penzionistke tō pa eške beltinske folkloriste. *Folklorna skupina KTD Moščanci* je letos organizirala eno mednarodno srečanje folklorni skupin, na stero je pozvala slovenske skupine zvün Slovenije tō, med tejmi je bila sakalauvska folkora, stero Slovenska zveza gordrži. Zatok se je šikalo nji nazajpozvati, ka so zavallili z lejpim programom. Plesali so goričke plesse, med njimi takšne tō, stere so eške porabski gledalci nej vidli.

Dapa ka nej bi samo plesse gledali, so organizatori pozvali *Beltinške tamburaše* tō, steri so gledalce razveselili s poznanimi melodijami. Ništerne so celau z njimi vred popejali. Največ mladi plesalcov smo leko vidli pri *folklorni skupini z Gorenjoga Senika*, na odri je bilau deset parov, od tauga osem trno mladi, največ tisti, steri so lani ali prvo leto vōprišli iz osnovne šaule pa tam so tō plesali. Tej skupini strokovno največ pomagata Valerija Žalig iz Beltince pa najbolje znani pa

Par iz Lancove vasi

priznani strokovnjak v Sloveniji Mirko Ramovž. Trno dobro pa je, ka ta skupina ma svoja muzikanta, mlada pojba, Be-

njamina Sukiča, steri špila na harmoniki pa Patrika Bajzeka na klarineti. Obadva sta talentirana (tehetségesek), pa trno dobro je, ka sta »našiva«, ka v Porabji največ baje ranč s tejm

pripravi pozvačin (zvač) pa ka vse mora tapovedati, gda dé lidi zvat na gostüvanje. Te reči v Porabji tō dobro poznajo, vej pa skurok tak je gučo porabski zvač tō. Najbole so pa gorostale

Sakalauvski folkloristi

mamo, ka skupine nejmajo svoje muzikante.

Folklorna skupina iz Lancove

takrat, gda so baur vlejkli (bo-rovo gostüvanje), ka je zvač tam tō zvaui lidi na gostüvanje.

Vse skupine na odri

ve vasi na Štajerskom je notrapokazala odrsko postavitev z naslovom »Jaz pa v gorico grem«. Med spejvanjom te pesmi so simbolično pokazali, ka vse se v goricaj dela od tistoga mau, ka se trst posadi pa vse do tistoga, ka iz grauzdja vino grata. Med vsakšo kitico pesmi so zaplesali ples, se veselo zavrteli. Z njimi je prišla gospa Nežka Lubej, stero folkloristi v Porabji tō poznajo, bila je že selektorka na mlašeči reviji, za školnike pa lerance je tō mejla seminar.

Program je zaključila *Folklorna skupina KUD Beltinci*. Folkloristi so pokazali, kak se

Na konci so pa tak veselo zaplesali, kak če bi rejsan na pravom gostüvanji bili.

Po nastopi vsej skupin se njim je zahvalo predsednik Slovenske zveze, folkloristi so se pa gledalcem zahvalili s pesmijo. Gledalci so se eške en čas pogučavali pri kupici vina, folkloristom se je pa po večerji nej vna- užalo eške plesati v restavraciji Lipa.

Program so s pejnezi pomagali Javni sklad za narodne in etnične manjšine v Budimpešti, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti in Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu v Ljubljani.

Marijana Sukič

OD SLOVENIJE...

Kučan postal Pahorjev poročevalec za BiH

Vlada je prvega slovenskega predsednika Milana Kučana imenovala za posebnega svetovaleca predsednika vlade za ugotovitev možnosti izvedbe ustavnih reform v BiH, imenovanje pa je podprl tudi predsednik republike Danilo Türk. Kot je pojasnil premier Borut Pahor, bo na podlagi tega poročila nato sam izoblikoval stališče Slovenije, ki ga bo zastopal na srečanjih s tujimi voditelji. Razlog, da so imenovali prav Kučana, je po Pahorjevih besedah v tem, da ima prvi slovenski predsednik »znanje, izkušnje in modrost«, da bi lahko med vrsticami znal prebrati, kakšni so pravi interesi voditeljev narodov v BiH. Sicer pa je razlog za imenovanje posebnega odposlanca po Pahorjevih besedah tudi, da ima Slovenija na Zahodnem Balkanu prijatelje povsod, še posebej po ureditvi odnosov s Hrvaško, in da mnenje Slovenije v Evropi šteje. Kučan je izpostavil, da ne namerava dajati receptov, kakšne naj bi bile ustavne reforme v BiH. Namen njegove misije je predvsem v tem, da ugotovi, ali po parlamentarnih volitvah v tej državi sploh so možnosti in volja za ustavne spremembe in do kod naj bi segale.

V Sloveniji največji upad gradbenih del v območju evra

Vrednost gradbenih del v območju evra se je septembra na mesečni ravni znižala za 2,1 odstotka, v EU pa za 1,7 odstotka, je sporočil evropski statistični urad Eurostat. Slovenija je na mesečni ravni med članicami EU beležila največji upad (-8,3 odstotka), najvišjo rast pa so beležile Romunija (+štiri odstotke), Poljska (+2,9 odstotka) in Švedska (+1,4 odstotka). Na letni ravni, v primerjavi s septembrom lani, se je vrednost gradbenih del v območju evra znižala za 8,1 odstotka, v celotni EU pa za 3,6 odstotka. Največji padec je med državami, za katere je imel Eurostat podatke, beležila Španija (-37,3 odstotka), sledili pa sta Slovenija (-18,5 odstotka) in Romunija (-14,2 odstotka). Najvišjo rast so na letni ravni beležili na Poljskem (+13,4 odstotka) ter na Švedskem in v Veliki Britaniji (po 6,9 odstotka).

Festival ljudske pesmi na Prevaljah

13. novembra je Kulturno društvo Mohorjan Prevalje v sklopu 13. Sušnikovih dnevov pripravilo drugi zborovski fe-

tradicijo, zato želi gospod Jožko Kert festival ljudske pesmi razširiti v mednarodni zborovski festival.

Komorni pevski zbor ZS iz Monoštra dela pod vodstvom zborovodje Tomaža Kuharja

stival ljudske pesmi, na katerem je sodelovalo pet zborov, med njimi tudi Komorni pevski zbor ZS iz Monoštra.

»Pravijo, da je ljudska pesem zrcalo narodove duše, da v njej najbolje odseva narodova bit,« je o ljudski pesmi kot razpoznavnem znaku Slovencev doma in po svetu dejal Jožko Kert, predsednik KD Mohorjan. V društvu so letos pripravili drugi zborovski festival ljudske pesmi, kajti le-teh zbori prav pogosto ne uvrščajo v svoje programe. Koroška in tudi celotna Mežiška dolina se lahko pohvali z bogato zborovsko

13. novembra je v Družbenem domu nastopilo pet zborov, vsak se je predstavil s po petimi pesmimi. Sodelovali so ženski pevski zbor Karantanja Prevalje z zborovodkinjo Suzano Makič, komorni pevski zbor Zveze Slovencev na Madžarskem iz Monoštra z zborovodjem Tomažem Kuharjem, moški pevski zbor Srečka Kosovela Ajdovščina z zborovodkinjo Nadjo Bratina, komorni zbor Krog z dirigentko Živo Ploj Peršuh in komorni zbor Megaron z dirigentom Damijanom Močnikom.

M.S.

Pesem nas povezuje

7. novembra je Mešani pevski zbor Avgust Pavel ZS z Gornjega Senika gostoval na prireditvi Pesem nas povezu-

Bistrice je sledil zamejski zbor iz Avstrije, Moški pevski zbor Franc Leder Lesičjak iz Štebna.

MePZ Avgust Pavel ZS je prvič nastopil na tej prireditvi

je, ki so jo tokrat organizirali že osemnajstič na Pragerskem. Naš pevski zbor se je prvič udeležil srečanja.

Prireditev se je začela ob 15. uri z uvodno pesmijo, ki jo je zapel domači pevski zbor DPD Svoboda, in pozdravnimi besedami predsednika. V svojem programu je potem domači zbor zapel še tri zborovske skladbe. Sledil je bogat program osnovnošolcev, ki so gledalce razveselili s pesmimi, igrkami in kratkimi skeči. Program sta nadaljevala dva moška zbora, Moškemu pevskemu zboru Svoboda iz Slovenske

Pred nastopom našega zbora je predsednik domačega pevskega zbora podelil priznanja tistim, ki že dolgo sodelujejo na tej prireditvi, ne le pevcem, temveč tudi tistim ljudem, ki so aktivni na kulturnem področju.

Lep koncert je zaključil Mešani pevski zbor Avgust Pavel z Gornjega Senika. Spoznali smo prijazne ljudi, dobre pevce, med katerimi smo se zelo dobro počutili. Hvala vsem, ki ste se trudili, da smo lahko navezali nove stike.

Vera Gašpar

Srečanje v Szombathelyu

6. novembra sem imela možnost, da sem se kot prevajalka udeležila lončarske delavnice, ki je bila organizirana v Szombathelyu, bolj natančno v predmestju Szombathelya, v Herényu. Delavnico so organizirali v okviru projekta Evropsko teritorialno sodelovanje. To pomeni, da so udeleženci programa bili tako z madžarske kot s slovenske strani. Tisti, ki so prišli iz Madžarske, so člani društva »Železna volja« (Vasakarát), Slovenci pa MDI-ja iz Murske Sobotice. Delavnica se je začela ob devetih in je trajala

do dvanajstih.

Med tem časom so udeleženci s pomočjo lončarjev naredili veliko lepih izdelkov iz gline. Najprej so začeli s skledo, nadaljevali so z vrčkom, končali pa so s svečnikom.

Po mojem mnenju so nastali zelo lepi in kreativni izdelki. Izmed teh bodo nekatere tudi izžgali in na naslednji delavnici bodo udeleženci lahko vzeli nekatere izdelke s sabo. Ker je bila družba zelo dobra in tudi razpoloženje je bilo enkratno, je čas, ki smo ga preživeli skupaj, hitro minil.

Sobočani med ustvarjanjem z glino

Udeleženci so se poslovili v upanju, da se čez dva tedna,

20. novembra, spet srečajo.

Martina Zakoc

Gobarsko društvo Lisička Maribor

Zametki društva

Leta 1966, ko so nastajali zametki današnjega gobarskega društva Lisička Maribor (GDLM), se je o gobah v naših krajih vedelo bolj malo. Takrat je bila Mara Bertosi, po poklicu učiteljica, ena redkih, ki je učila gobarsko abecedo. S tem je postavila trdne temelje, na katerih GDLM stoji še danes. Od takrat je preteklo mnogo let in marsikaj se je spremenilo. V Sloveniji so vzniknili številna društva, ki jih povezuje krovna organizacija, Mikološka zveza Slovenije.

Kulinarična kultura

Slovenci smo že od nekdaj »gobarski« narod. Gobe so oblikovale svojevrstno kulinarično kulturo, saj so bile in so še vedno nepogrešljivi gozdni sadeži, ki se nabirajo in predstavljajo pomembno vlogo v kuhinji. Njihova priljubljenost se do danes ni bistveno spremenila. Vrednost gob je danes predvsem v tem, da omogočajo okusno spremembo v jedilniku in so dober nadomestek za meso. Seveda pa jih uživamo »po pameti«.

Profil sodobnega ljubiteljskega gobarja

GDLM še zmeraj uči gobarsko abecedo, vendar novodobno, kar ne predstavlja le izobraževanja o gobjih vrstah, posebej strupenih, ampak je treba poučevati tudi o ohranjanju biotske raznovrstnosti in naravnega ravnotežja, o kodeksu nabiranja gliv (*pojem gliva označuje celotni organizem, gobo s podgobjem*), o vsebini uredbe o zavarovanju samoniklih gliv, o rdečem seznamu gliv, o vsebini uredbe o prepovedi vožnje v naravnem okolju in podobno. Učimo na več načinov, z druženjem, na razstavah svežih gob, na dnevih odprtih vrat, z občasnimi objavami člankov, s strokovnimi projekti, koristimo tudi pridobitev informacijske družbe in tako

lahko učimo še preko spletne strani (www.gobe.si). Vso to novodobno abecedo učimo z namenom, da se spremeni profil sodobnega ljubiteljskega gobarja. Želimo prebuditi zavest ljubiteljskih gobarjev, saj gozdovi žal niso več v tako dobrem stanju kot nekoč.

Gobarska abeceda, ki jo učimo v GDLM

- Zgodnjepomladanske gobe, kjer prikažemo gobe, ki rastejo med marcem in majem.

- Mikroskopiranje gob; to je delavnica, kjer se slušatelji seznanijo z delom na mikroskopskih in opazovanjem mikrostrukture pri gobah.

- Gojenje gob, kjer opišemo osnovne postopke in pravila za gojenje gob (tudi doma).

- Poletne in jesenske gobe, kjer prikažemo gobe, ki rastejo med junijem in novembrom.

- Zdravilne gobe, kjer se dotaknemo gob, ki jih uporabljajo v zdravstvu in opisu zdravilnih učinkovin.

- Začetni tečaj o gobah, kjer slušatelji spoznajo 76 vrst gob po izbiri Mikološke zveze Slovenije in se potegujejo za naziv »Determinator pripravnik« (tečaj vsebuje tudi test, ki ga slušatelji opravijo, če pravilno odgovorijo na 60% vprašanj).

- Nadaljevalni tečaj o gobah, kjer slušatelji spoznajo 240 vrst gob po izbiri Mikološke zveze Slovenije in se pripravijo na izpit pred komisijo Mikološke zveze Slovenije ter se potegujejo za naziv »Deter-

- minator svetovalec«. Pogoj je, da je slušatelj član gobarskega društva.

- Spoznavanje gliv - prirediteljsko predavanje za potrebe šol. Spoznavanje različnih aspektov o gobah.
- Oglede učnih poti. Dogodki so zelo zanimivi za naravoslovne dneve na šolah, kjer organizirajo prevoz do učne poti. Tam učencem preko informacijskih tabel posredujejo podatke o gobah. Učenci prejmejo tudi zloženko učne poti.
- Gobarske ekskurzije. V pro-

gramu GDLM jih je 9 letno. V okviru ekskurzije se na kraju dogodka pripravi razstava gob z opisom s slovenskimi imeni in užitenostjo ter izvede predavanje o najdenih gobah.

- Organiziranje gobarskih razstav. Teh imamo okoli 10 letno. Izvajamo več variant: o izvedba gobarske rastave s popisom gob v slovenskem jeziku in užitenosti,

- izvedba gobarske rastave s popisom gob v slovenskem jeziku in užitenosti, z vključenim strokovnim vodenjem po razstavi,
- izvedba gobarske rastave s popisom gob v slovenskem jeziku in užitenosti, z vključenim strokovnim vodenjem po razstavi in predavanjem o gobah.

- Gobarske ekskurzije. V pro-

gobah.

- izvedba gobarske rastave s popisom gob v slovenskem in latinskem jeziku in užitenosti, z vključenim strokovnim vodenjem po razstavi. Take razstave postavljamo praviloma v trgovskih centrih.

- Oglede raziskovalnih ploščadi. Dogodke izvajamo za omejene skupine strokovnjakov in/ali dijakov/šolencev, ki sodelujejo pri gobarskih projektih.

Prav tako se družimo z drugimi gobarskimi društvi v Sloveniji in tudi z društvi izven

Gobarsko društvo Lisička Maribor je tudi letos pripravilo razstavo v Slovenskem domu v Monoštru

Slovenije, saj smo aktivni tudi na področju rekreativnega in kulturnega udejstvovanja svojega članstva. Tako smo v letih 2009 in 2010 obiskali Slovensko Porabje ter v Slovenskem kulturnem in informacijskem centru v Monoštru pripravili razstavo gob.

Vizija GDLM

Prva učiteljica gobje abecede, Mara Bertosi, je s svojo daljnovidnostjo izoblikovala vizijo GDLM, ki ostaja še naprej enaka. Z vključitvijo Slovenije v Evropsko unijo pa se je razširilo področje delovanja, kar v GDLM želimo izkoristiti. V ta namen posvečamo posebno skrb izobraževanju strokovnjakov za določevanje gob (*determinatorjem*).

Zapisal Slavko Šerod

... DO MADŽARSKE

Madžarska vlada v Bruslju

16. novembra so člani madžarske vlade v Bruslju usklajevali madžarsko predsedovanje Evropski uniji. »V prvem polletju naslednjega leta, v času madžarskega predsedovanja, čaka Evropsko unijo usodno obdobje,« je povedal predsednik Evropske komisije José Manuel Barroso na tiskovni konferenci po pogovorih z madžarskim premierom Viktorjem Orbánom. Med pomembnimi nalogami v letu 2011 je omenil izvrševanje nacionalnih ciljev posameznih držav na podlagi dolgoročne strategije Unije na področju razvoja gospodarstva in ustvarjanja novih delovnih mest ter izdelavo dolgoročne finančne strategije Unije.

Madžarski premier je izpostavil, da so pred meseci menili, da bodo imela v času madžarskega predsedovanja prioritete vprašanja, ki jih je Unija do zdaj zanemarjala, omenil je področje kulturne raznolikosti in gospodarjenja z vodami.

Sedaj pa bodo morali v prvi vrsti sprožiti usklajevanje nacionalnih proračunov držav članic s proračunom Unije.

Avstrijski veleposlanik v Szombathelyu in Monoštru

Avstrijski veleposlanik v Budimpešti Michael Zimmermann je prejšnji teden obiskal Železno županijo, kjer se je v Szombathelyu pogovarjal s častnim konzulom Avstrije Vincejem Kovacsem, ki je obenem predsednik županijske gospodarske zbornice, v Monoštru pa z novim monoštrskim županom Gáborjem Huszárjem in nekaterimi svetniki. Veleposlanik je na vprašanje novinarjev potrdil, da bo Avstrija od maja 2011 popolnoma odprla svoj trg dela za madžarske delavce. O sežigalnicah odpadkov pri Heiligenkreuzu je govoril zelo diplomatski, češ da pozna odklonilen odnos tako lokalnih oblasti kot tudi madžarske vlade, toda sam meni, da so v tej zadevi potrebna še nadaljnja dogovarjanja.

»Zaman sejaš, zaman ženjaš, vsigdar taši nagi ostaneš,«

...pravijo na tisti kejp, šteri se je ešče na stari papirnati pejnezaj na dvajsti forintov vido. Tau je šlau na tiste delavce, šteri so si krüz z dvömi delavnimi rokami slüžili. Tau so prajli mena *Jožef Bajzek* tö z Gorejnjoga Senika, gda sva se ozajerk v ograchenki pogučavala. Z edno lopatov v rokej so stali pred menov, štere štijo je tak krivi bijo kak kravdjin rep, ranč na dvajsti forintoš valaun kejp sem napravo od njij. Dapa tau je tak dobro, ka je štijo krivi, so prajli oni, če ste najgeri zaka, te preštite cejli članek.

• *Djauži, prvin kak bi v penzijo šli, ste busšofer bili, dapa dja tak vidim, ka zdaj ešče več delate, ka ste doma, kak gda ste vozili?*

»Tau je zato, ka zdaj sem bola doma gé, pa vse na nas starejše čaka. Kauli rama moraš delati zato, ka če tazapistimo, te vse na kvar pride, ka mam, tau si moramo braniti. Tü pri rami mam ograchenek, nejdaleč edno njivo, tau ešče delamo, drugo smo pa že tanjali, zato ka dosta je divjačine.«

• *Zdravje mate?*

»Zato se ešče tamantram, noge pa roke me bolijo, če več delam. Vsefele delam pa probam, aj malo kračim cajt. Mam eden mali sadovnjak, ka v njem parpauvam, s tistoga malo mošt redim, lepše pa za gesti njam. Etak nej trbej vse küpti nam, pa ka mi parpauvamo, tisto je zato drugo kak tisto, ka je küpleno.«

• *Zvün slačine drügo zato kaj tü koštavate, nej?*
»Če spricer pigemo, s tistoga je samo problema. Če dosta, te zato, če pa malo, te pa zato, ka nika ne poznamo, tak ka tau je nikak nej dobro. Tau je moja velka problema, kak pa kelko aj pijem.«

• *Zaka pa mate taši krivi štijo v lopati, tak dosta ste delali z njauw ali telko ste se naslanjali na njau?*

»Tau je pa zato, ka starej-

Jožef Bajzek si vsigdar najde delo

ši človek si že zmišlava pa bola s pametjov dela pa nej z močtjauw. Če je krivi štijo, te se nej trbej tak velkoga prigniti, pa bola naleke leko delo taobrediš.«

• *Dugi je eden den za vas, ka ste v penziji?*

»Dugi je, najbola pa pozimi.

sebi ma pa ne more tanjati tau navado. Drugo pa tau, ka koli si spraviš na etom svejti, na drugi svejt nika ne š mogo s seuv nesti. Vse

tü njaš, zakoj si se v cejlom življenji mantrau. Tau tü istina, če delo tak brž tanjaš, te se pa tazapistiš pa ešče üše je, kak če bi delo. Gnauk de te tü bolelo, gnauk pa tam, pa ta prideš, ka se ranč genti ne š mogo.«

• *Kak pa gda vönajdete, ka te delali drugi den?*

»Za volo tauga si ge cejlo nauč

ne premišlavlam, zato ka pamet malo tü mora počivati. Človek tak vidi, ka trbej delati, edno delo skončaš pa deš na drugo, ka te čaka. Če je nej tašo vrejmen, te se tau malo spremeni, dapa od tauga si zato leko nutftalaš.«

• *Kak je pa te, gda se z bi-*

pelamo, tam mi vse poglednamo, ka je pred očami.«

• *Vi dobro znate odgovarjati, tak ka vi bi dober politik tö bili.*

»Iz mene bi dober politik nikdar nej biu, tak mislim, zato ka ge, ka mislim, tau tapovejm, tau je pa nej vsigdar dobro. Eden čas bi me radi meli, potistim bi pa že probleme emo, pa bi me nej patronalnivali.«

• *Kak vidite vi današnje politiko?*

»Tau je vse dobro tak, kak je, če nej, te tö dobro mora biti. Če se nam ne vidi, ka leko delamo, kama leko demo. Tü smo se narodili pa tü moramo mrejt, kak je tau Sándor Petöfi napiso. Nika je nej baukše, kak je bilau, samo de üše, kak gučijo. Pravijo, ka do nas redno stiskavali, samo tau baja, ka vsakša vlada tado-la stiskava, kak če bi v preši bili, tam vrkar tiste pa sploj naraji ma. Tau je vsigdar tak bilau, samo prvin smo tau nej znali, nej je bilau tak odkrito tapovedano.«

• *Nej je bilau špajсно, gda ste v penzijo prišli,*

mo tam delo, če dem, te v bauti küpimo, ka trbej, pa z drügi busom se pelamo domau. Gda se v Varaši s tašimi starejšimi spoznanci srečam, te je tau meni sploj veselo pa koradžno.«

• *Odite kaj povesei?*

»Zdaj že niške ne odi povesei, zato ka vsikši ma doma televizijo, pa te tisto gleda. Bola znajo, ka se v televizijski serijaj godi, kak pa ka se godi pri sausedi. Ka vejmo, takšni je svejt grato.«

• *Ka mislite, gda je bilau lekejše živeti, te gda ste ešče vi mladi bili ali zdaj?*

»Tak mislim, ka je nej bilau léko nej prvin pa nej zdaj. Začetek je vsigdar težek, gda že malo kaj maš, pa gda že malo nutprideš, te je že lekejše. Če nejmaš slüž, je lagvo gé, če v nauvo delavno mesto prideš, je težko, tak ka vsakši začetek je težek. Sploj pa te, če ešče dela nejmaš. Prvin so ešče zato kaj leko mladi doma gazdüvali pa nikak preživeli. Dapa zdaj, kak aj gazdüvajo, gda divjačina vse nanikoj deje.«

• *Ka bi bilau, če bi zdaj nazajprišli starci pa bi vidli, kak je vse tazapüškeno?*

»Tak mislim, če bi oni zdaj živeli, bi tö tak delali, kak mi delamo, nej bi mogli ovak. Mena tü žmetno stane, ka vse tazapistimo, dapa ka vejmo. V tejm se zato gvüšen, ka oni že nazaj ne pridejo, pa oni nas že nedo fintali.«

• *Pa če se tam vrkar srečamo z njimi, ka pa te povejmo njim, gda do nas od tauga spitavali, zaka smo vse tazapistili?*

»Leko ka mo te mi mogli tadola v pekel titi, pa te mo znali, ka tü na Zemli kakkoli je lagvo šlau, je zato itak dosta baukše bilau kak tam spodik.«

Na bankona za 20 forintov so inda pravli: »Zaman sejaš, zaman ženjaš, vsigdar nagi ostaneš.«

Dobro, ka vse vönajdem pa probam, dapa itak nika ne pridem naprej. Tau je tak, kak so na dvajsti forintoš prajli. Zaman sejaš, zaman ženjaš, vsigdar taši nagi ostaneš. Tak je bilau tau prvin, pa tak je tau zdaj tö. Z delom se je ešče niške nej obogato. Pa itak človek v

ciklinom vozite kauli po Sloveniji pa po Avstriji?

»Malo trbej tihinske pokrajine tö pogledniti, ka je tam kaj nauvoga.«

• *Samo pokrajino gledate ali kaj drugo tö?*

»Ka nam na oči pride, ne moremo se tak voziti, ka bi oči zavezane meli, gde se ta-

pa ste več nej bili med lidami?

»Nej je bilau léko se k taumi vcujzvzeti, ka vsikši den si samo doma. Gda sem delo, vsikši den sem se z drugimi lidami srečo pa je sploj veselo bilau. Zdaj sem pa vsikši den samo doma gé, v Varaš vsigdar tü ne moreš titi. Ka

Karči Holec

PESJI ŽITEK PISA ALBERTA

Albert je pes. Pes z repom, ka nigdar ne enja majütati es pa ta. Albert je pes, ka na sebi dosta farb nosi. Albert je pes, ka laja. Albert je pes, ka grzé samo gda gej. Albert je pes, ka bi ga vsikši človek škeu za svojga meti.

NAUVI PES NA VESI

Albert pa njegva Alina se tak radiva mata, ka skur nika kauli sebe vpamet ne vzemeta. Tak sta gé, pa pri tejm nega pomauči. Pa je nej nikšno čüdo, ka sta ga sploj nej vpamet vzela. Njega. Tistoga, ka je prišo z edne vcejlak ovakše krajine es k njim živet. Vsi drugi psouvge so ga vpamet vzeli prvo minuto, kak je oprvin šou kauli po vesi. Kak bi ga pa nej, vej pa je vcejlak ovak lajo kak pa uni. Kak bi ga pa nej, vej se je pa vcejlak ovak ravno kak pa uni. Kak bi ga pa nej, vej se je pa vcejlak ovak noso kak pa uni. Kak bi ga pa nej, vej ji je pa vse dojgledo.

»Té je pa gé trno čeden,« je zlajo prvi pes.

»Pa kak včeno vej lajati,« je zmrnjavo drugi.

»Ja, pa kak lejpi je gé,« so zlajale tri küse nagnauk.

»Samo ge tau njegvo tihinsko lajanje nika ne razmejm,« si je trno na glas brodo najbolje stari pes v vesi.

Kak povejdano, Albert pa Alina sta tau nika nej vpamet vzela. Pa bi tak ostanolo tö, če, če... Če bi se té nauvi tihinec nej nut sme v Alino. Ja, una je ranč šla ta do Alberta, té nauvi pa mimo nje. Alina ga je ranč nej poglednola. Njemi pa se tau nej najbolje povidlo. Nej se njemi je vidlo, ka ga sploj neške poglednoti. Vsi so ga gledali z velikimi očami. Vsi

so se njemi priklanjali. Vsi so ga meli za nika več, kak pa so vsi drugi. Una, ta pa nika! Kak bi ga sploj nej bilau.

»Ej, mala!? Ka, ti se ne vejš pokloniti,« je zlajo za njau.

Alina pa je samo šla tadale. Jaj, kak njemi je čemer na goubec prišo.

»Malaaaaaa!« je zlajo najbola na glas. »Če ge komi kaj povejm, mi tisti mora nazaj prajti kakšo rejč!«

Na, zdaj se je Alina stavila. Se je stavila pa se pomalek nazaj obrnoula.

»Ge te sploj ne poznam. Če pa kaj škeš, se moraš ti prvi pokloniti pa se ti ge nazaj poklonim. Pa za tebe sam nej nikšna mala, ge sam Alina. Zdaj pa me na mejri njaj, ka silo mam.«

Tak je prajla Alina pa šla tadale k Alberti. Té nauvi pa za njau. Z njim si niške nede tak zgučavo! Un je gé velki, čeden, lejpi pa eške kaj! Vsi drugi so za njega nika pa eške menje od nika! Pri Alberti je Alina naraji zlajala pa je Albert že cejli srečen venej biu. Tisti nauvi pa jiva je gledlo. Njiva je gledlo pa se začno na ves glas smedjati.

»Baug moj, ka pa maš tau za ednoga? Vej pa pogledni, kak vögleda! Vej je pa nikšen nej. Ti moraš mene

meti nej pa toga, toga... Toga srmačeka,« se je norca redo.

»Ka je tau za ednoga?« je Albert pito Alino.

»Na koga brodiš? Ge nikoga ne vidim,« je Alina gledala kaulakvrat, kak bi tistoga rejsan nej bilau.

Albert je brž vpamet vzeu, ka njemi guči.

»Ja, rejsan, nikoga nega. Meni se je tak vidlo, kak bi stoj es na dvaur prišo. Leko, ka lagvo čüjem. Nej, nikoga nega,« je pravo Albert pa sta šla po svoji potaj.

Tisti je ostanlo tam kak kakši zgübleni ftič. Eške bole takši pa je biu potejm. Vse tau je čüo eden mali ščenec, ka se je nika tam kauli stepo. Nej je odišla edna minuta, že je tau vedo vsikši pes v vesi.

Tihinec je ojdo gor pa doj po vesi z visko zdignjeno glavau pa ga je niške več nej vpamet vzeu. Od njega si je niške več nej zgučavo. Kak bi ga sploj nej bilau. Pa bole je lajo, menje so ga čüli. Tak je bilau vse do tistoga dneva, gda je začno po njinom lajati pa gda se je nej več tak visko noso.

Nika pa se je nej nigdar vömenilo. Alina pa Albert sta ga nej nigdar več vidla. Na, od njiva oči so ga nej škele videti.

Miki Roš

Pismo iz Sobote

Sto je vkradno fabriko?

Liblene moje, dragi moji, v tej dnevaj mi v mojej glavej vse bole dé ta nikam nazaj. Vse bole si brodim na Gledališko držino Nindrik indrik pa na našo špilo Sto je bujo sauseda. Zakoga volo? Vej vam brž vöovadim.

V tistoj našoj predstavi smo vsi vedli, kak je za istino bilau pa sto je za istino bujo sauseda. Samo sta tistiva dva policaja od toga nika nej vedla. Vcejlak naupek sta si tumačila vse vküper. Pa bole kak vse vküper gledam, štem pa poslušam, je z našimi policajami ranč tak. Odišla je k vrugi edna fabrika, pa je šla druga, tretja, štrta. Vsi so kazali na lidi, steri so si s tem delom žepke napunili, eške bole pa račune na bankaj. Vsi so na nji kazali, samo policajge so roke vkriž držali. Vsi so na nji kazali, policajge pa so se spitavali, sto je fabriko vkradno.

Pa je vse vküper tak daleč prišlo, ka so več nej mogli roke vkriž držati. Pa so je nut zglašili na biroviyo. Na, tisti birovgge so skur takši kak policajge. Roke so vkriž djali pa gledali, kak se fabrike, firme, banke pa vse takšo tadale kradne. Gledali so tau grdo delo pa se vküper s policajami spitavali, sto je vkradno fabriko. Zakoj je banka na nikoj prišla? Kak tau, ka so eške včera v tistoj firmi meli pejnez pa pejnez, gnes pa go morajo likvideirati? Tak je tau šlau pa eške ide vsikši den, vsikši keden, vsikši mejsec, vsikšo leto. Pomalek več nika nemo meli, ka je nej vkradnjeno, depa eden človek je nej gorplačo.

Na, moram po istini prajti. Ednoga so dun najšli. Lidge so že preveč lagvo gučali od biroviye pa od policajov. Trno lagvo! Tisti, ka so že leto pa več nej plače dobili, so zač-

noli na velke glavau vüška zdigavati. Nikše stra se je našim prejdijim v rit potegno. Nikšne korupcije so nej vred vzeli, eden, ka si je pejneze v žepke klačo, je nej gor plačo. Pa so se prejdijni zgučali, ka mujs trbej nika naprajti. Ovak nikak nede dobro! Brodili so pa li brodili pa so si zbrodili. Na drugi den se je v vsej novinaj, na vsej radijaj, na vsej tevenaj začnola velka larma. Zgrabili so ga! Majo ga! V rokaj ga držijo, touvaja! Dun so ednoga v vauzo odpelali, ka je kradno. Ja, sto pravi, ka birovgge pa policajge nika ne delajo! Sto pravi, ka nikoga ne morejo zgrabiti!? Tau je nikaj nej istina!

»Za šinjek smo zgrabili ednoga možakara, ime eške ne smejmo vöovaditi, ka se je skur cejli mejsec vozo z avtonom. Depa v avto je nej točo pancin iz svoji pejnez. Nej,

sploj nej! Petkrat je natočo pancin pa plačo z državnimi pejnezami. S tejm delom smo začnoli razmotavati velko korupcijsko mrežo!« so meli pune lampe svojoga velkoga dela.

Na, tak, eden mali touvaj je gorplačo. Pa brž za njim eške eden, ka je tri šrajfe domau odneso iz fabrike. Toga so tö zaodili, srmaka. In bole kak vse tau gledam, poslušam, taštem, bole bi djau na vüje noute mojoga pajdaša, mu-

zikanta, Adina Smolara. Un ranč od toga popejva:

»Nej šrajfe, je fabrike trbej kradnoti!«

Če šrajfe kradneš, si brž v vauzi. Če fabriko stoj na nikoj deje pa si žepke napuni pa se policajge pa birauvge spitavajo:

»Sto pri vsej svejcaj je fabriko vkradno?«

Vej pa delajte tisto, zakoj vas plačüjemo, pa se nete takšo spitavali!

Miki

Zveza Slovencev na Madžarskem | Novice | Programi, prireditve

Zveza Slovencev na Madžarskem
Magyarországi Szlovének Szövetsége

Zveza Slovencev na Madžarskem

Gardonyijeva 1
9970 Monošter/Szentgotthárd
Telefon: 00 36 94 380 208
00 36 94 552 596
E-pošta: info@zveza.hu

zveza.hu

6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 BISERGORA, LUTK. NAN., 10.25 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO, 10.45 DRAGE MOJE OVČICE, KRATKI FILM, 11.00 ENAJSTA ŠOLA, 11.25 TO BO MOJ POKLIC: SLIKOPLESKAR-ČROKOSLIKAR, 12.15 UMETNI RAJ, 12.40 MINUTE ZA JEZIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 TURBULENCA: GENERACIJE, 14.05 KNJIGA MENE BRIGA, 14.25 SLOVENCI V ITALIJI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 KAJ GOVORIS? - SO VAKERES?, 16.00 IZ POPOTNE TORBE: IZDELAJMO GLASBILLO, 16.20 ŠOLA EINSTEIN, NEMŠ. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 POSEBNA PONUDBA, POTROŠNIŠKA ODDAJA, 17.50 DUHOVNI UTRIP, 18.05 Z GLAVO NA ZABAVO, 18.35 PRI SLONOVIH, RIS., 19.00 DNEVNİK, VREME, ŠPORT, 19.40 EKOUTRINKI, 19.55 VEDRANA GRISOŠONO: MOJI, TVOJI, NAJINI, DRUŽ. NAN., 20.30 NA ZDRAVJE!, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 POLNOČNI KLUB: NAJLEPŠE DARILLO, 0.20 DUHOVNI UTRIP, 0.35 BABILON.SI: MOŠKI ŽENŠKE, 0.50 NA ZDRAVJE!, 2.05 DNEVNİK, 2.35 DNEVNİK SLOVENCEV V ITALIJI, 3.00 INFOKANAL

PETEK, 26.11.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 9.00 TV PRODAJA, 9.30 STRASTI, TV NAD., 10.00 GLASNIK, 10.30 EVROPSKI MAGAZIN, 11.00 ČRNO BELI ČASI, 11.25 SV. POKAL V NORDIJSKEM SMUČANJU, SMUČARSKI TEK I - SPRINT (M IN Ž), 13.40 SINJE NEBO, NORV. NAN., 14.25 MULČKI, OTR. SER., 15.00 OSMI DAN, 15.30 NA LEPŠE, 15.55 CIRCROM REGIONAL, 16.20 PRIMORSKI MOZAIK, 16.55 EVROPSKO PRVENSTVO V PLOVANJU, 17.00 BAZENI, 19.30 CITY POLK: LJUDJE EVROPSKIH MEST - PRAGA, DOK. ODD., 20.00 POLARNI TRILER, DOK. ODD., 20.50 DOKTOR MARTIN, ANG. NAD., 21.40 NENAVADNO PRIJATELJSTVO, AM. FILM, 23.30 BRAT, JAP. FILM, 1.15 BRANILKE ZAKONA, AM. NAD., 2.00 ZABAVNI INFOKANAL

SOBOTA, 27.11.2010, I. SPORED TVS

6.05 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 IZ POPOTNE TORBE: IZDELAJMO GLASBILLO, 7.20 KRIŽ KRAŽ: LEOPOLD SUHODOLČAN: PIKO DINOZAVER; ZAJČEK BINE: TELEFON; BUKVOŽERCE; RIBIČ PEPE: LEONARDO IN LEGENDARNA LEPOTIČA: KULTURNI BRLOG; ČRTKOVA GALERIJA, 8.50 PISMO ZA KRALJA, NIZOZ. FILM, 10.40 POLNOČNI KLUB: NAJLEPŠE DARILLO, 11.55 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 14.20 GOSPODIČNA MARPLE, ANG. FILM, 15.55 SOBOTNO POPOLDNE, 15.55 UVERTURA, 16.10 ZDRAVJE, USODA, ALTERNATIVA, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.25 NA VRTU, 17.50 PODJETNIKI, MI SMO FACE!, 18.00 Z DAMIJANOM, 18.25 PODJETNIKI, MI SMO FACE!, 18.35 PRIHAJA NODI, RIS., 19.00 DNEVNİK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.10 FOYLOVA VOJNA: PRIKRIVANJE, ANG. FILM, 21.40 HRI-BAR, 22.50 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.20 USODNA NESREČA, AM. NAD., 0.15 FLORIJAN SKUBIC: KO NAJU VEČ NE BO, KRATKI FILM AGRT, 0.30 DNEVNİK, 0.50 DNEVNİK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.15 INFOKANAL

SOBOTA, 27.11.2010, II. SPORED TVS

6.35 TV PRODAJA, 7.05 SKOZI ČAS, 7.30 KLIC DOBROTE, 9.00 POGLEDI SLOVENIJE, 10.30 POSEBNA PONUDBA, 10.55 SV. POKAL V NORDIJSKEM SMUČANJU, SMUČARSKI TEK I - 5 KM (Ž), 12.00 ROKOMETNI MAGAZIN LIGE PRAVKOV, 12.25 SV. POKAL NORDIJSKEM SMUČANJU, 14.00 POLARNI TRILER, DOK. ODD., 14.55 SV. POKAL V NORDIJSKEM SMUČANJU, SMUČARSKIH SKOKI, 16.55 EVROPSKO PRVENSTVO V PLOVANJU, KRATKI BAZENI, 18.15 ASPEN: SV. POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, VELESALOM (Ž), 18.55 ROKOMET, TEKMA LIGE PRAVKOV: CELJE PIVOVARNA LAŠKO - CHAMBERY, 20.55 SV. POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, 23.10 BLEŠČICA, 23.40 ALPE-DONAVA-JADRAN, 0.10 MOJA MATI, NEMŠ. FILM, 1.40 ZABAVNI INFOKANAL

NEDELJA, 28.11.2010, I. SPORED TVS

7.00 TELEBAJSKI, OTR. NAN.; PIKA NOGAVIČKA, RIS., 9.45 MULČKI, OTR. SER., 10.15 ANIMALJA: ALEKSOVA SKRIVNA ŠIFRA, RIS., 10.45 PRISLUHNI MO TŠINI, 11.15 OZARE, 11.20 OBZORJA DUHA, 11.55 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 NA ZDRAVJE!, 14.30 NLP, 14.35 NA NAŠI ZEMLJI Z MARJANO GRČMAN, 14.40 GLASBILLO, 15.00 NEDELJSKO OKO Z MARJANOM JERMANOM, 15.10 PROFIL TEDNA, 15.40 VEČNO Z LORELLO FLEGO, 15.45 ŠPORTNI GOST, 16.05 SVETOVNO S KARMEN SVEGL, 16.10 NAGLASI, 16.25 GLASBIATOR, REZULTATI GLASOVANJA, 16.30 KUHAŠKA ODDAJA Z AARONOM CRAZOM, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 NLP, 18.05 PRVI IN DRUGI, 18.30 TONI IN BONI, RIS., 18.35 ZAKAJ? ZATO!, RIS., 18.40 ČARLI IN LOLA, RIS., 19.00 DNEVNİK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 19.55 SPET DOMA, 21.40 ŽREBANJE LOTA, 22.05 VEČERNI GOST: DR. MATIJA HORVAT, 23.00 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.25 DR. MATIJA HORVAT, DOK. ODD., 0.20 GEORGE GENTLY, ANG. SER., 1.45 DNEVNİK, 2.05 DNEVNİK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.35 INFOKANAL

NEDELJA, 28.11.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 6.50 TV PRODAJA, 7.20 SKOZI ČAS, 7.45 GLOBUS, 8.15 Z GLAVO NA ZABAVO: 8.45 HRI-BAR, 9.45 MLADINSKI PEVSKI ZBOR RTV SLOVENIJA IN SOLISTI, 10.25 RAD IGRAM NOGOMET, 11.55 SV. POKAL V NORDIJSKEM SMUČANJU, 15.00 KONJENIŠTVO, SV. POKAL V PRESKAKOVANJU ZAPREK, 15.55 EVROPSKO PRVENSTVO V PLOVANJU, KRATKI BAZENI, 18.55 SV. POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, 21.50 PRI MAUPASSANTU: TA PRASEC MAURIN, FR. NAN., 22.50 DJ UMEK - VIVALDIJEVA ZIMA, 22.55 GLASBE SVETA - LJUBLJANA, DOK. FILM, 23.50 10 LET - PLES IN KOREOGRAFIJA: ROSANA HRIBAR IN GREGOR LUŠTEK, 0.00 VROČI BRONX, AM. NAD., 0.35 NADARJEN UČENEC, ANG. FILM, 2.25 ZABAVNI INFOKANAL

PONEDELJEK, 29.11.2010, I. SPORED TVS

6.30 UTRIP, 6.40 ZRCALO TEDNA, 7.00 POROČILA, 7.05 DOBRO JUTRO, 10.10 VIPO - PUSTOLOVŠČINE LETEČEGA PSA, RIS., 10.20 FIFI IN ČVETLIČNIKI, RIS., 10.35 MULČKI, OTR. SER., 11.05 ŠOLA EINSTEIN, NEMŠ. NAN., 11.30 IZGANJALCI VESOLJCEV, RIS., 11.55 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.20 POGLEDI SLOVENIJE, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 PIKA NOGAVIČKA, RIS., 16.10 NOČKO - J.W. GRIMM: JANČEK JEZEK, OTR. ODD., 16.25 RIBIČ PEPE: LEONARDO IN LEGENDARNA LEPOTIČA, OTR. NAD., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 17.55 SLOVENSKI MAGAZIN, 18.25

ZREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 KLOVN KIRI, RIS., 18.45 SONČNI MLIN, RIS., 19.00 DNEVNİK, VREME, ŠPORT, 19.55 TEDNIK, 20.55 SODOBNA DRUŽINA, AM. NAD., 21.20 OSMI DAN, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 GLOBUS, 23.40 GLASBENI VEČER, 1.10 DNEVNİK, 1.45 DNEVNİK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.15 INFOKANAL

PONEDELJEK, 29.11.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 10.50 TV PRODAJA, 11.20 STRASTI, TV NAD., 11.50 SOBOTNO POPOLDNE, 14.15 UGRIZNIMO ZNANOST: KDO POSPRAVLJA ZA NAMI?, 14.40 MLADINSKI PEVSKI ZBOR RTV SLOVENIJA IN SOLISTI, 15.20 KAJ GOVORIS? - SO VAKERES?, 15.40 SLOVENCI V ITALIJI, 16.05 POSEBNA PONUDBA, 16.40 UMETNI RAJ, 17.05 PRVI IN DRUGI, 17.30 TO BO MOJ POKLIC: ZIDAR, 18.00 BRATJE KARAMAZOVI, RUS. NAD., 18.55 ROŽNATI PANTER, RIS., 19.05 Z DAMIJANOM, 19.40 IMPRO TV: VIOLETA TOMIČ IN MARJAN ŠAREC, 20.10 TRANZISTOR, 21.00 STUDIO CITY, 22.00 KNJIGA MENE BRIGA, 22.20 TRUMBO, AM. FILM, 23.50 A-TORZIJA, SLOV. FILM, 0.00 TRANZISTOR, 0.40 ZABAVNI INFOKANAL

TOREK, 30.11.2010, I. SPORED TVS

6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 MEDVEDKOV GODRNJAVEK, LUTK. NAN., 10.20 ZLATI PRAH, 10.50 NOČKO - J.W. GRIMM: JANČEK JEZEK, OTR. ODD., 11.05 ZGODBE IZ ŠKOLJKE - RIBIČ PEPE: DOMAČI PIRAN, OTR. NAD., 11.25 IMPRO TV: SEVERA GJURIN IN ANIKA HORVAT, 11.50 VEČERNI GOST: DR. MATIJA HORVAT, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.30 OSMI DAN, 14.05 DUHOVNI UTRIP, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 IZGANJALCI VESOLJCEV, RIS., 16.05 ZLATKO ZAKLADKO, 16.20 ŠOLA NA SONČAVI, ČEŠ. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 NARAVNI PARKI SLOVENIJE, DOK. SER., 18.00 UGRIZNIMO ZNANOST: SPANJE, 18.20 MINUTE ZA JEZIK, 18.30 ŽREBANJE ASTRA, 18.40 BACEK JON, RIS., 18.45 POKUKAJMO NA ZEMLJO, RIS., 19.00 DNEVNİK, VREME, ŠPORT, 19.55 PARADA, 21.00 TARČA, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 SOJENJE RDEČIM KMEROM, DOK. ODD., 23.55 PRAVA IDEJA!, 0.25 NARAVNI PARKI SLOVENIJE, DOK. SER., 0.55 NA ZDRAVJE!, 2.10 DNEVNİK, 2.45 DNEVNİK SLOVENCEV V ITALIJI, 3.10 INFOKANAL

TOREK, 30.11.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 8.20 TV PRODAJA, 8.50 STRASTI, TV NAD., 9.25 DOBER DAN, KOROŠKA, 10.10 NA LEPŠE, 10.40 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 11.40 NLP, 14.45 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 15.15 PRISLUHNI MO TŠINI, 15.45 STUDIO CITY, 16.40 GLASNIK, 17.05 MOSTOVI - HIDAK, 17.35 BABILON.SI: ČAKRE, 17.55 MARIBOR: ODBOJKA, FINALNI TURNIR POKALA SLOVENIJE ZA ŽENŠKE, 20.00 ŠAKALI MED NAMI, DOK. ODD., 20.55 PRAVA IDEJA!, 21.25 DEDIŠČINA EVROPE: CHARTRSKI VITRAJI, DOK. FILM, 22.40 TRINAJSTI DNI, AM. FILM, 1.05 ZABAVNI INFOKANAL

SREDA, 01.12.2010, I. SPORED TVS

6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 PIKA NOGAVIČKA, RIS., 10.35 ZLATKO ZAKLADKO: KAJ SE SKRIVA V PLODOVIH, 10.50 ŠOLA NA SONČAVI, ČEŠ. NAN., 11.15 NARAVNI PARKI SLOVENIJE, DOK. SER., 11.50 TARČA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.20 TEDNIK, 14.20 PRISLUHNI MO TŠINI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 MARS IN RUBI, RIS., 15.55 MILAN, RIS., 16.00 KRAVICA KATKA RISANKA, 16.05 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 TURBULENCA, 18.25 DEŽELICA PIMPAN, RIS., 18.30 MUSTI, RIS., 18.35 VRTNI PALČEK PRIMOŽ, RIS., 19.00 DNEVNİK, VREME, ŠPORT, 20.10 TEMNA SNOV, AM. FILM, 21.35 ŽREBANJE LOTA, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.10 OMIZJE, 0.25 TURBULENCA, 1.15 NA ZDRAVJE!, 2.30 DNEVNİK, 3.05 DNEVNİK SLOVENCEV V ITALIJI, 3.30 INFOKANAL

SREDA, 01.12.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 10.30 TV PRODAJA, 11.00 STRASTI, TV NAD., 11.35 SPET DOMA, 13.30 HRI-BAR, 14.30 KNJIGA MENE BRIGA, 14.50 GLASBENI VEČER: RUMENA - SIMFONIČNI ORKESTER RTV SLOVENIJA, 16.20 BABILON.SI: ČAKRE, 16.35 ČRNO BELI ČASI, 16.55 KUPIO: SV. POKAL V SMUČARSKIH SKOKI, 18.50 UMAZANI PLES, AM. NAD., 19.10 UMAZANI PLES, AM. NAD., 19.35 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 20.00 MILIJONI SKRITV V KAMNih, DOK. FILM, 21.00 POZNAV: NOGOMET, TEKMA EVROPSKE LIGE: LECH - JUVENTUS, 23.00 "GLEJ" IGRA MINIDRAMA OB 40-LETNICI EKSPERIMENTALNEGA GLEDALIŠČA "GLEJ", 23.00 PETER HANDKE: ŽELEZNIŠKE INFORMACIJE, 23.25 HEINER MÜLLER: SRČNA IGRA, 23.45 SAMUEL BECKETT: NE JAZ, 0.10 SLOVENSKA JAZZ SCENA: IMAGO SLOVENIAE - PODOBA SLOVENIJE, ANDERS BERGECRANTZ, 1.00 ZABAVNI INFOKANAL

ČETREK, 02.12.2010, I. SPORED TVS

6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 TELEBAJSKI: OPICE, OTR. NAN., 10.35 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 11.15 SPREHODI V NARAVO: IGLICE NAMESTO LISTOV, 11.35 OMIZJE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.30 VEDRANA GRISOŠONO: MOJI, TVOJI, NAJINI, DRUŽ. NAN., 13.50 PARADA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 VIPO - PUSTOLOVŠČINE LETEČEGA PSA, RIS., 15.55 FIFI IN ČVETLIČNIKI, RIS., 16.10 TELESNI SKENER, KRATKI FILM, 16.20 ENAJSTA ŠOLA: NEANDERTALČEVA PIŠČAL, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 SINJE NEBO, NORV. NAN., 18.15 ODPETI PESNIKI, 18.20 MINUTE ZA JEZIK, 18.30 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 DRAGO, DEBELUŠNI ZMAJČEK, RIS., 18.45 KATKINA ŠOLA, RIS., 19.00 DNEVNİK, VREME, ŠPORT, 19.55 POGLEDI SLOVENIJE, 21.25 NA LEPŠE, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 PODOBA PODOBE, 23.35 GLOBUS, 0.10 NA ZDRAVJE!, 1.25 DNEVNİK, 2.00 DNEVNİK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.25 INFOKANAL

ČETREK, 02.12.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 12.20 TV PRODAJA, 12.55 STRASTI, TV NAD., 13.30 GLOBUS, 14.15 ŠAKALI MED NAMI, DOK. ODD., 15.05 SLOVENSKA JAZZ SCENA: IMAGO SLOVENIAE - PODOBA SLOVENIJE, 16.00 EVROPSKI MAGAZIN, 16.30 LYNN MAGAZIN, 17.00 MOSTOVI - HIDAK, 17.30 TO BO MOJ POKLIC: ZIDAR, 18.00 PRAVA IDEJA!, 18.25 Z GLAVO NA ZABAVO: AVTOMOBILI, 18.50 PETA HIŠA NA LEVI: DENAR SVETA VLADAR, DRUŽ. NAN., 19.25 RAD IGRAM NOGOMET, 20.00 VPRŠAJ PRAH, AM. FILM, 21.50 LJUBICE, ANG. NAD., 22.45 NOGOMET - TEKME EVROPSKE LIGE, 23.15 MARIE BESNARD, ZASTRUPLEVALKA, FR. SER., 0.50 ZABAVNI INFOKANAL

Na ogled so stvaritve 9. likovne kolonije

V Slovenskem kulturnem in informativnem centru je letos poleti potekala že 9. mednarodna likovna kolonija, na kateri je sodelovalo 11 umetnikov iz šestih držav. Umetniška dela, ki so jih povabljeni slikarji in kiparji ustvarjali na koloniji, si

Na otvoritev je prišlo več umetnikov

lahko ogledamo na razstavi, ki se je odprla 18. novembra v Slovenskem kulturnem in informativnem centru.

Navzoče na razstavi sta pozdravila predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem Jože Hirnök in direktor Galerije-Muzeja Lendava, sicer umetniški vodja likovne kolonije, Ferenc Geri.

Stvaritve je strokovno predstavil likovni kritik Mario Berdič, ki meni, da je »vloga monoštrske likovne kolonije večpomenska, saj gre za edino tovrstno prirediteljo, ki sistematično združuje matične, zamejske oz. manjšinske in diasporne Slovence in Madžare z umetniki drugih narodnosti«.

V okviru kolonij iz leta v leta nastaja pomembna zbirka li-

kovnih del. Prav zato organizatorji že leta in leta razmišljajo o ustanovitvi galerije v Monoštru, kjer bi dobile prostor na likovni koloniji nastale umetniške stvaritve. V zvezi s tem je novi župan mesta Monošter Gábor Huszár izrazil podporo, hkrati pa še dodal, da želi občina nameniti nekaj sredstev likovni dejavnosti mladih umetnikov v obliki štipendij.

»Razstavljenе slike in kipi nam dajejo veselje in verjamemo v moč ustvarjanja in kulture. Ta prirediteljo dokazuje, da lahko delamo velike stvari ob Rabi in Muri.«

S temi besedami je razstavo odprl član Državnega sveta RS Rudi Cipot.

Naslednje leto bo Slovenski kulturni in informativni center gostil jubilejno, 10. mednarodno likovno kolonijo, ki se je bodo udeležili stalni gostje, k sodelovanju pa bodo vabljeni tudi novi ustvarjalci.

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:

H-9970 Monošter,

Gárdonyi G. ul. 1.;

tel.: 94/380-767;

e-mail: porabje@mail.datanet.hu

ISSN 1218-7062

Tisk:

TISKARNA KLAR d.o.o.

Lendavska 1; 9000 Murska Sobota;

Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada

RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

ter Javnega sklada za narodne in etnične

manjšine na Madžarskem.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600

HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale

države 52 EUR ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15

1174 7068 2000 1357 0000 0000,

SWIFT koda: OTPVHUHB

Nikoletta Vajda Nagy